

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Педагогіка загальна

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма **«Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)»**

Спеціальність **012 Дошкільна освіта**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

Розробники: **ВЕРЕГА Христина Іванівна**,
кандидат педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Профайл викладача (-ів) **<http://preschool.cv.ua/vereha-hrustyna-ivanivna/>**

Контактний тел. +380660865015

E-mail: **k.vereha@chnu.edu.ua**

Сторінка курсу в Moodle **<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2814>**

Консультації Консультації з навчальної дисципліни проводяться очно та онлайн.
Очні консультації: п'ятниця з 13.00. до 15.00
ауд. 531, корпус №8 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Онлайн-консультації (за попередньою домовленістю):
вівторок з 13:00 до 14:00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Педагогіка загальна» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)» спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка першого (бакалаврського) рівня освіти, яка реалізується в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федькович.

Педагогічні знання, уміння та навички необхідні людині для вирішення професійних завдань у закладах освіти різних освітніх рівнів. Вони допоможуть реалізовувати сутнісні цілі професійної діяльності педагога, налагодити взаємовідносини у роботі з учасниками освітнього процесу, сприятимуть особистісному й фаховому вдосконаленню.

Зміст дисципліни відображає теоретичні й практичні основи педагогічної науки, оволодіння якими забезпечує формування у майбутніх фахівців дошкільної освіти педагогічних компетентностей, педагогічного мислення, професійної рефлексії.

2. Мета навчальної дисципліни: сприяти оволодінню студентами теоретичними й практичними основами педагогічної науки; навчити аналізувати педагогічну дійсність й обирати ефективні засоби педагогічної взаємодії в освітньому процесі; формувати вміння моделювати та проектувати освітній процес; формувати системне та критичне педагогічне мислення.

3. Пререквізити: Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка загальна» ґрунтується на загальних компетентностях, сформованих у загальноосвітньому середньому закладі, необхідних для осмислення значущих питань даної освітньої компоненти. Отримані знання під час вивчення освітньої компоненти «Педагогіка загальна» становитимуть основу для вивчення циклу педагогічних дисциплін та фахових методик.

4. Результати навчання

У процесі вивчення дисципліни «Педагогіка загальна» студенти мають **знати:**

- сутність і зміст педагогіки й педагогічних дисциплін;
- основні категорії педагогіки;
- загальну характеристику закладів освіти в Україні;
- особливості та принципи побудови системи освіти в Україні;
- сутність та особливості навчального процесу;
- поняття методів навчання та їх класифікація;
- сутність і зміст виховного процесу, його основні напрямки;
- принципи та закономірності виховного процесу;
- дитячі та громадські організації; самодіяльні об'єднання;

- уміти:

- застосовувати отримані знання у процесі вивчення педагогічних дисциплін;
- організовувати навчальний процес; застосовувати сучасні методи, засоби, форми, технології навчання;
- виділяти актуальні проблеми сучасного виховного процесу; на основі загальної мети виховання та врахування специфіки виховання дітей певного віку визначати завдання їх виховання;
- передавати інформацію, використовуючи при цьому весь арсенал комунікативних засобів, методів і прийомів, керуючись принципами: опори на позитивне, поваги прав і свобод дитини, права бути самою собою та інші;
- створювати умови та підбирати методи виховного впливу для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, культурних і статево-рольових стандартів поведінки; визначити та організувати різні види і форми виховної роботи

Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання та виховання дітей раннього й дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, а також у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів, та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності

КЗ 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності

КС 2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС 10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС 18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС 19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС 20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

Компетентності, визначені професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»

Загальні компетентності

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (*громадянська компетентність*).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (*соціальна компетентність*).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (*лідерська компетентність*).

Професійні компетентності

Трудові функції:

А. Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу

А 1.1. *Прогностична*. Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу.

А 1.2. *Прогностична*. Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу.

А 1.3. *Прогностична*. Здатність до документування професійної діяльності.

А 2.2. *Організаційна*. Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти.

А 3.1. *Оцінювально-аналітична*. Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти.

А 3.2. *Оцінювально-аналітична*. Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту.

А.4.1. *Предметно-методична*. Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту.

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В 2.2. *Педагогічне партнерство*. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

В 2.3. *Педагогічне партнерство*. Здатність до командної взаємодії.

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення

Г.1.1. *Здатність до навчання впродовж життя*. Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

Г.1.2. *Здатність до навчання впродовж житт*. Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	5	150	30	-	30	-	90	-	екзамен
Заочна	1	1	5	150	14	-	-	-	136	-	екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки. Дидактика													
Тема 1.1. Педагогіка як наука про виховання підростаючого покоління	14	2	2	-	-	8	14	1	-	-	-	13	
Тема 1.2. Основи наукових досліджень у педагогіці	12	2	2	-	-	7	12	1	-	-	-	11	
Тема 1.3. Система освіти в Україні	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6	
Тема 1.4. Розвиток і формування особистості дитини. Вікова періодизація	12	2	2	-	-	7	12	1	-	-	-	11	
Тема 1.5. Предмет і завдання дидактики. Суть процесу навчання	14	3	2	-	-	7	14	1	-	-	-	13	
Тема 1.6. Методи й засоби навчання	14	4	3	-	-	7	14	1	-	-	-	13	

Тема 1.7. Форми організації навчання.	12	2	2	-	-	7	12	1	-	-	-	11
Тема 1.8. Інклюзія в освіті	6	-	2	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Разом за ЗМ1	90	15	15	-	-	50	90	7	-	-	-	83
Змістовий модуль 2. Теорія виховання. Школознавство												
Тема 2.1. Виховання як цілеспрямована система формування особистості.	10	2	2	-	-	5	10	1	-	-	-	9
Тема 2.2. Система методів і засобів виховання	10	3	3	-	-	2	10	2	-	-	-	8
Тема 2.3. Форми організації виховного процесу	8	2	2	-	-	3	8	1	-	-	-	7
Тема 2.4. Діяльність дитячих та юнацьких організацій в Україні	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 2.5. Особистість і колектив. Виховання учнівського колективу	8	2	2	-	-	3	8	1	-	-	-	7
Тема 2.6. Наукові засади управління освітою	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	8
Тема 2.7. Передовий педагогічний досвід як джерело розвитку педагогіки	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	
Разом за ЗМ 2	60	15	15	-	-	25	60	7	-	-	-	53
<i>Усього годин</i>	150	30	30	-	-	75	150	14	-	-	-	136

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Тема	Завдання самостійної роботи	Форма виконання	Рекомендована література
1.1	1. Скласти таблицю «Розвиток зарубіжної педагогічної думки», записавши в неї імена, праці та основні ідеї класиків педагогіки. 2. Скласти кросворд з історії педагогіки	таблиця-довідка кросворд	2.Історія педагогіки / за ред.М.В.Левківського, О.А.Дубасенюк. Житомир,1999.
1.2	1. Скласти довідкову таблицю «Основні віхи історії української педагогіки». 2. Скласти таблицю «Основні ідеї класиків української педагогіки», записавши в неї імена, праці та основні ідеї класиків педагогіки. 3.Написати анотації до основних педагогічних творів В.Сухомлинського	таблиця таблиця анотації, робота з першоджерелом	1. Кравець В. П. Історія української школи і педагогіки. Курс лекцій: Навч.посібник для педвузів та університетів. Тернопіль, 1994. 358 с. 2. Любар О. О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української педагогіки. К.: Інститут змісту і методів навчання МО України, 1998. 356 с.
1.3	Ознайомитися із системою освіти в одній з розвинених цивілізованих країн заходу (США, Англія, Німеччина, Франція та ін.).	Реферат	1. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. 215 с. 2. Матвієнко О. В. Стратегії розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу: монографія. Київ: Ленвіт, 2005. С. 112-125. 3. Сбруева А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Суми : Ред. вид. відділ СДПУ, 1999. 300 с. 4. Чепіль М. Порівняльна педагогіка. Київ: Академвидав, 2014. 216 с.
1.4	Проаналізувати народні уявлення про основні чинники формування особистості	конспект з аналізом	1.Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка : навч.-метод. посіб. Київ : ІЗМН, 1997. 2.Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. Київ : Рад. школа, 1978.
1.4	Теорія поколінь: як знайти спільну мову з сучасними дітьми	презентація	https://www.youtube.com/watch?v=8APGm5Yf2nU <u>Теорія поколінь. Як дотриматися до сучасної молоді?</u>
1.5	Скласти таблицю «Історичний розвиток дидактики», відобразивши у ній прізвища відомих учених-дидактиків та нові ідеї, якими вони збагатили дидактику	таблиця	1.Максименко В.П. Дидактика: курс лекцій. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. 223 с. 2.Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студентів ВНЗ І. В. Малафіїк. Київ : Слово, 2015. 630с.
1.6	1. Опрацювати Базовий компонент дошкільної освіти та Державний стандарт початкової освіти 2. Проаналізувати програми розвитку дітей	Конспект рецензія	Базовий компонент дошкільної освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini Державний стандарт початкової освіти https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditei
1.7	Опрацювати працю В.Сухомлинського «Сто порад учителю». Описати поради своїми словами.	письмові анотації 5-10 порад	В.Сухомлинський «Сто порад учителю».
1.6	За матеріалами переглянутих відеозаписів занять навести приклади інтерактивних методів навчання.	Практична робота конспект	https://www.youtube.com/watch?v=ZttSYqZSdOg https://www.youtube.com/watch?v=CGXTr_zdUNQ https://www.youtube.com/watch?v=kv2mkyMBdB

			Е
1.7	Сутність stem-освіти. Розкрийте особливості stem-уроків. Наведіть можливі варіанти їх проведення в дошкільній освіті.	Лекція-візуалізація для батьків	https://www.youtube.com/watch?v=4KMYmJP426k Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019. – 80 с.
1.8.	За сюжетом переглянутого фільму проаналізувати особливості роботи з дітьми з ООП	Рецензія-відгук	Фільм «Особливі»
2.1	Мета і завдання сучасного українського виховання. Ідеал виховання в історичному аспекті.	конспект	1.Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. К., 2008. 2.Основні орієнтири виховання учнів 1 – 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. URL : http://www.guon.kiev.ua/?q=node/2479 http://www.guon.kiev.ua/?q=node/2479 3.Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки. URL: http://www.president.gov.ua/documents/5802015-19494
2.2	Характеристика напрямів виховання	конспект	Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. Освіта України. 2004. 3 грудня. С.6-10.
2.3	1.Скласти план-конспект виховної бесіди з учнями на тему (за вибором) 2.Розробити план підготовки і проведення диспуту на обрану за тему	план-конспект план підготовки диспуту	Друзь З. В. Виховні технології в сучасній школі. КДПУ, 2005. 256 с.
2.4	Проаналізувати діяльність юнацьких організацій (за місцем проживання)	презентація+ доповідь	-
2.5	В.О. Сухомлинський про виховання дитячого колективу	конспект	В.Сухомлинський «Сто порад учителю» Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. Київ : Рад. школа, 1978
2.6	1. Аналіз структури методичної роботи в ЗДО та школі (за вибором). 2. План методичної роботи в ЗДО та школі на навчальний рік (за вибором)	схема, резюме зразок плану	Сорочан, Т.М. Концепція науково-методичної роботи в добу освітніх змін: традиції, інновації, перспективи розвитку. Методист. 2013. 2 (14). С.7-12.
2.7	Ознайомитись з досвідом педагогів-новаторів (Див.: Педагогічний пошук), передовим педагогічним досвідом і виписати приклади ситуацій, в яких вчителі творчо використовували певні методи та прийоми навчання.	творча робота	1..Босенко М. І. Перлини педагогічного досвіду / Гімназія № 48 м. Києва / ініціатива та орг. вип. М. І. Босенко; ред. кол. : М. Д. Гончарук та ін. Київ : Преса України, 2011. 304с 2.Передовий педагогічний досвід: теорія і методика. За ред.Л.Л.Момота. К.: Рад.школа, 1990. 3.Олександр Захаренко: педагогіка, спрямована у майбутнє / Авт.-уклад. Н.М.Чепурна, О.В.Крутенко. Черкаси, 2017. 152 с.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача)

6. Система контролю та оцінювання

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється на практичних, частково – лекційних заняттях, при

виконанні самостійної роботи.

Види та форми контролю

Контрольні заходи здійснюються викладачем і включають поточний і підсумковий контроль

Формами поточного контролю є усне опитування, тестування на платформі MOODLE, письмові роботи (есе, реферат), участь у групових формах роботи.

Форма підсумкового контролю - екзамен.

Засоби оцінювання:

- контрольні роботи;
- термінологічний диктант;
- тести;
- індивідуальні інформаційні довідки;
- есе;
- рубіжні контрольні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виконання творчих завдань (доповіді, проекти, огляди тощо)
- індивідуальне науково-дослідне завдання.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин і надання відповідних документів, що їх підтверджують, навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (підстава: оформлений студентом пакет документів, наказ ректора).

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, плагіату. У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/Inojdab4/pravy-la-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>) та «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdotatky-31102023.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>)

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2814>)

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року <https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYLONEosLySV/view>).

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, які виконуються на практичних заняттях, та результатів самостійної роботи студентів) здійснюються за 12-бальною шкалою.

Всі види роботи оцінюються відповідною кількістю балів, залежно від рівня складності завдання:

I рівень – елементарний, упізнавальний – 1-3 бали (тестове завдання, схема, термінологічний диктант, усне бліц-опитування);

II рівень – репродуктивний, відтворювальний – 4-6 балів (усна чи письмова відповідь репродуктивного характеру, письмовий конспект);

III рівень – проблемно-пошуковий, дослідницький – 7-9 балів (обговорення проблемних питань, робота в мікрогрупах, індивідуальні повідомлення, порівняльні таблиці, аналітичні есе);

IV рівень – творчий – 10-12 балів (творча робота, есе, проект).

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Рубіжний (модульний) контроль

Вивчення матеріалу навчальної дисципліни умовно передбачає два календарних етапи (1-й вересень-жовтень; 2-й – листопад-грудень). Після завершення першого етапу відповідно до календарно-тематичного планування здійснюється рубіжний (модульний) контроль у формі письмової роботи. Зміст контрольної роботи утворюють 3 види завдань: 1-е і 2-е – різнорівневі теоретичні питання, 3-є – тест (складається із 5 завдань тесту-альтернативи та 10 позицій тесту на відповідність).

Розподіл балів, які отримують студенти

У ЧНУ прийнята 100-бальна шкала оцінювання: 60 - поточний контроль + 40- підсумковий.

Відповідно, максимальний числовий показник поточного оцінювання становить **60**.

Так, студент накопичує бали за 1) поточну роботу на практичних заняттях, 2) виконання самостійної роботи, 3) рубіжну контрольну роботу.

Відповіді студентів та якість виконаних ними робіт оцінюється за вище описаною 12-бальною шкалою.

Залежно від кількості запропонованих студентам видів робіт, сумарно виводиться максимальна кількість «робочих» балів, яку мали можливість накопичити студенти (**N**).

Далі сумуються «робочі» бали, які отримав студент за виконані ним види робіт (**A**).

Поточна кількість балів виводиться за формулою

$$A \times (60 / N)$$

Підсумковий контроль

Передбачає проведення екзамену, що здійснюється в письмово-усній формі:

- 1) на платформі MOODLE студенти виконують 25 позицій тестових завдань (25 балів);
- 2) усно відбувається співбесіда викладача й студента за завданнями білета - теоретичним питанням репродуктивного змісту (6 балів) та завдання проблемного змісту (9 балів). Загальна кількість балів за екзамен – 40.

Підсумкова оцінка за курс виставляється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	80-89	добре
C	70-79	добре
D	60-69	задовільно
E	50-59	задовільно
FX	35-49	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загально-гуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Аймедов К.В., Бабієнко В.В., Бабієнко В.А., Сторож В.В. *Загальна педагогіка та історія педагогіки* : підручник. К.: Видавничий Дім "Слово", 2014. 352 с.
2. Бех І. Д. *Виховання особистості*: підруч. Київ : Либідь, 2008. 689 с.
3. Васянович Г. *Педагогічна етика*: нач. метод. посіб. Львів: Норма, 2005. 344с.
4. Вишневський О.І. *Теоретичні основи сучасної української педагогіки*: посіб. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
5. Волкова Н. П. *Педагогіка* : навч. посіб. Вид. 3-тє. Київ : Академвидав, 2009.
6. Зайченко І. В. *Педагогіка* : підруч. Вид. 3-є, переробл. та доповн. Київ : Вид. Ліра, 2016.

455с.

7. Інформаційно-аналітичний збірник “Освіта України в умовах воєнного стану”. Київ, 2022. 358 с.
8. Ковальчук І. В. *Педагогіка*: посібник. Чернівці : Рута, 2018. 367с.
9. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. *Педагогіка. Підручник*. К. : Знання, 2003. 438с.
10. Кучерявий О.Г. *Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти* : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. 440 с.
11. Максименко В.П. *Дидактика: курс лекцій*. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. 223 с.
12. Малафійк І.В. *Дидактика новітньої школи* : навч. посіб. для студентів ВНЗ І. В. Малафійк. Київ : Слово, 2015. 630с.
13. *Нова українська школа : поради для вчителя* / Під заг. ред. Бібік Н.М. Київ : ТОВ «Вид-во дім «Плеяди», 2017. 206 с
14. Пащенко М.І., Красноштан І.В. *Педагогіка*. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 228с.
15. *Педагогіка : баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III – IV рівнів акредитації* / Кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2015.
16. *Педагог у викликах воєнного часу*. Збірник статей / Уклад. Л. П. Ходанич. Ужгород: ЗППО, 2022. 131 с.
17. *Педагогіка: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів*: навчальний посібник. К. : Фоліо, 2015. 576 с.
18. *Педагогіка: практикум: навч. посіб.* / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. 169 с.
19. Пометун О., Пирожено Л. *Інтерактивні технології навчання : теорія, практика, досвід*. К.: АПН, 2002. 135 с.
20. Прокопенко І.Ф. Педагогічні технології. Х.: Колегіум, 2005. –224 с.
21. *Управління закладом освіти в умовах карантину* : збірник методичних рекомендацій / за ред. В. В. Стойкової. Миколаїв : ОІППО, 2020. 40 с.
22. Фізеші О. Й. *Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство*: навч. посібник. К. : Кондор, 2013. 390 с.
23. Фіцула М. М. *Педагогіка. Посібник*. К. : Академвидав, 2002. –528с.

7.3. Допоміжна

1. *Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія* : [моногр.] / за ред.: В.Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. К. : Едельвейс, 2013. 460 с.
2. Пономарьова Г.Ф., Семенова М.О. *Порівняльна педагогіка*: навчальний посібник. Х. : Ексклюзив. 2014. 424с.
3. Сухомлинська О. В. Громадянське виховання і сучасна освіта: від здобутого до нових акцентів і наголосів. *Педагогіка і психологія*. 2015. № 2. С.5-13.
4. Педагогічний словник. URL : <http://enc-dic.com/pedagogics>
5. Шлейхер Андреас. *Найкращий клас у світі: як створити освітню систему XXI-го століття* / Переклала з англ. Ганна Лелів. Львів : Літопис, 2018. С. 54 – 55.
6. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. *Порівняльна педагогіка* : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. 215 с.
7. Чепіль М. *Порівняльна педагогіка*. Київ: Академвидав, 2014. 216 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnovi-osviti-v-ukrayini>
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
3. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres>
4. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
7. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
8. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>
9. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
10. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
11. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
12. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>
13. Академічна доброчесність. Сайт кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти. URL: http://preschool.cv.ua/akadem_dobrochesnist/
14. Академічна доброчесність. Сайт факультету педагогіки, психології та соціальної роботи. URL: <http://webchnunew.kl.com.ua/виховна-робота/академічна-доброчесність/>
15. Верега Х.І. *Педагогіка загальна* : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2814>